

també registra *cibères* en algun altre punt, s. v. (c-), però ací la vocal tancada també s'oposa a -ARIA, que hauria donat oberta. —⁸ «Sorta di paniera in forma di cono o piramide rovesciata, che si porta dietro la schiena con due cigne». Bertoni⁵ precisa per al Nord d'Itàlia en general que *zuvera*, *civerijs*, dels Estatuts d'Intragna i de Brissago i d'una munió de parlars moderns de l'Alta Itàlia és «gerla a maglie fitte per portare fieno, strame e altro». —⁹ Dades de Schorta, 1928, per a «Stosskarren», una espècie de carro de bolquet. Li manquen dades de la Baixa Engadina, del Rin i d'altres llocs, on apareixien derivats de CARRUM, però m'explicava que era degut a un descuit que havia substituït «Stosskarren» per «Schubkarren» en el qüestionari de von Planta: el mot deu continuar, doncs, en altres zones grisones. En tot cas és evident que la forma del mot està en forta contradicció amb tot resultat possible de -ARIA. —¹⁰ Dels Walser observa Jud. Fins per aquest costat és doncs fals que hagi «ins Deutsch eingewandert» com voldria Wartburg: són zones alemanyes però de substrat romànic o, en part, directament cèltic. —¹¹ «Cibères f. pl. espèce de civière à bras pour porter le fumier» (Vic-Bilh), Lespy-R. —¹² Cf. Muller, *Alri-tal. Wb.*, 88; Thurneysen, *Götting. Gelehrte Anz.*, 1907, 797; Trautmann, *Balt-sl. Wb.*, 133; JBHofmann (Walde-H., 210) es manté desconfiat davant aquest conjunt, probablement perquè no es veu en quina arrel indoeuropea els encabirfem. Un enllaç amb el grup KIBH- (o KIPH-) del messeni *χιπος* 'corona', scr. *çiphā* 'vara, arrel prima', lit. *šipulys*, letó *sipsna* 'llata o peça de fusta' (IEW, 598) no és inconcebible però sí problemàtic; però jo penso més aviat en un mot europeu del substrat preindoeuropeu. —¹³ Esmento altres pistes, més forçades. De l'arrel de KREI-TRÖ- 'garbell' i del ll. *cribrum*, sembla venir aquell CRIENTIA «quisquilies», al qual s'ha atribuït el cat. *griances* (i en part *grances*), per al qual veg. DCEC, s. v. *granzas* (II, 772, n. 3), junt amb el fr. dial. *creince* «mauvais grain ---»; cf. balto-esl. KRI-, IEW, 946.12ss., i Weisgerber, *Rhen. G.-Celt.*, 227 (i 182, 229, 230); no fóra impossible que de la idea de 'segó' o 'garbelladures' es passés a 'excrements' (el fr. *bran*, pre-romà⁴³ BRENNO- reuneix també les dues idees). El lit. *šikù*, *šikti* 'anar de ventre' sembla emparentar-se amb el scr. *çákyt/çaknáb* 'fems', i amb el gr. *κόπος* id. Tot plegat sembla representar KEKÇUR- que no KEKÇ- (Pok., IEW, 544) i per tant hi hauria gros escrúpol morfològic per formular un compost KEK-BERIA 'porta-fems'. Quant a cercar en el primer component un germà del paleosl. *sěno*, lit. *šiėnas* 'fenc, herba' (Pok., 610), no sembla que tingui base la descomposició d'arrel KOINO- com a KOI-NO, i per tant ens faria nosa la -N-. En fi és veritat que crida un poc l'atenció el ll. *cisium* 'cotxe lleuger de dues rodes per viatjar', que ja és de Ciceró i sembla d'origen cèltic, de l'irl. ant. *cess* 'panera', però un cpt. KISSO-BERIA no satisfaria gens en el sentit mor-

fològic ni per la contracció fonètica, sense rastre romànic de la -s-.

CIVETA, 'algàlia, mesc'; també 'gat mesquer', de l'ar. *zābād* 'mesc', pròpiament 'bromera, escuma' (d'on *qitt az-zābād* 'gat mesquer'). □ 1.ª doc.: 1372, i en Eiximenis: «Tot mon vestir tinc perfumat de mosquet, de *civeta* e d'aigua-ros» (Terç, NCL, vi, 53). Del català va passar al fr. *civette* id. [1476], i d'aquest al cast. modern *civeta* [c. 1770]; l'it. *zibetto* sembla arabisme directe. Veg. més dades i raons en el DCEC I, 815b.

+Civic, civil, civilista, civilitat, civilització, civilitzar, V. ciutat Civira, V. civera Civisme, V. ciutat

Ve a tomb d'assenyalar que dels tres noms propis *Civís*, *Civít* i *Civí* que AlcM dona com «d'origen pre-romà» només el primer és força probable que ho sigui (només a ell s'aplica la nota de M-Lübke): la documentació de 839, i les dues àrees geogràfiques i toponímiques, tan diferents, ja indueixen a separar-los; *Civít* és un arabisme segurament: *Sābīt*, NP; i per a *Civí* potser és bona idea la de pendre'l com assimilació de *Saví* SABINUS.

CLAC, CLACA, CLACAR, onomatopeies; també *claquejar*: «el sentí aproximar-se a l'estudi y *claquejar* el llocateu a la pressió dels seus dits, obrint-se la porta», MVayreda, *Sang Nova* vi, v, 500 (a Esterri de Cardós, 1934, es diu de les gallines, però allí és 'claquejar' alterat pel mot present); +*claqueig*: «son puny clos --- anà a esclatar a les barres del president, que ressonaren ab un feréstec *claqueig* --- L'infelís --- caygué com un plom», MVayreda, id. v, viii, 399; *claqueira*; *claquejear*, *claqueiteig*. Amb variant vocàlica *clec*; *cleca*, que en el sentit de 'clatellada' no és sols tarrag. i tort. (AlcM), sinó de tot el cat. or.; per encreuament amb *clatellada*, el men. *cleda*. Altra variant vocàlica encara, *clíc* i *clica* (ross. sobretot), aquest per conducte del fr. *clique*; però autòcton pall. *clica* 'closca de l'ave llana' (Tavascan, 1934), i tort. *venir-li de clica a algú una cosa* 'venir-li de gust': «eixia harmonia no-ls hi ve de *clica* i 'ls agrada molt més esta atra, ---», Vergés i Paulí (*Espurnes de la Llar* v, 174; id., 45).

Cladella, *cladells*, *cladissa*, V. *cleda* *Cladodi* 'organ axillar amb aparença de fulla', derivat savi del ll. *κλάδος* 'branquilló arrencat' 'branqueta', derivat de *κλάω* 'trencar', a imitació dels adjectius grecs en *-ώδης*, que indiquen analogia. Altres derivats de *κλώω*: *cladoniàcies*; *panclastita*, format amb *πᾶν* 'tot'

CLAFERT, 'reblert, atapeït, farcit', mot dialectal de la zona Empordà-Rosselló, germà de l'oc. mod. *clafit* o *claufit* id., mot típic i general de la llengua d'oc, que allà s'estén des de la Garona fins a Lió i des del Llemosí fins a Niça i Narbona; d'origen incert, si no desconegut, car no basta suposar-lo degut a un antic encreuament del ll. CONFLARE (> oc. *coufla*,